

Menselijke monolieten

Wanneer jonge Vlamingen op zoek gaan naar het perfecte bouwterrein voor woning of kantoor, komen zij in contact met strikte verkavelingsvoorschriften die hun wilde dromen doen verdwijnen als sneeuw voor de zon. Het uiteindelijk achteloos gehoorzamen aan deze hemeltemgende eisen zorgt ervoor dat woonwijken en bedrijventerreinen in geen tijd vol staan met identiteitsloze bedrijfsgebouwen of ongemeen zielige fermettes. Met explosieve en creatieve ontwerp oplossingen maakt **Rauw** het wonen en werken in het Vlaamse architectuurlandschap echter minder banaal. Kenmerkend in de ontwerpen is de circulatie die zich richt op de opbouw van spanning en ervaring van het gebouwde, ook voor de geveldoorbrekingen en het uitzicht op de omgeving. Zowel de materialen, de gevelopeningen als de volumewerkingen laten de veelal monolithische, maar toch technisch vernuftige constructies een tastbare symbiose aangaan met de omgeving. De dierlijke kracht van de vorm en de materiaalkeuze van de buitengevels staat in schril contrast met de dan weer fragiele vliesgevels en de soms glimmende afwerkingen.
zie ook www.rauw.org

VLM - ZAAL

VELODROOMSTRAAT 26 - 8200 BRUGGE

ARCHIPELLEDEEN: GRATIS
NIET-LEDEN EN PARTNERS VAN DE LEDEN: 7 EURO
STUDENTEN: 5 EURO

RESERVERING GEWENST VIA HET ARCHIPEL-SECRETARIAAT
MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 13U00 TOT 16U00
T 050 322 420 - F 050 322 421 - INFO@ARCHIPELVZW.BE

RAUW LEZING DOOR ARNAUD HENDRICKX EN THIERRY BERLEMONT (B)

11/10
2007

20U30

DIARY OF AN ECCENTRIC ARCHITECT...
PHILIP JOHNSON (FILMAFOND)

LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

De Amerikaanse architect Philip Johnson (Cleveland, Ohio 1908-2005) studeerde in de jaren twintig kunstgeschiedenis en filosofie aan de Harvard University in Cambridge, Massachusetts, waar hij een decennium later een architectuurstudie volgde. Hij werd een van de belangrijkste Amerikaanse architecten van de twintigste eeuw, die verschillende stromingen en stijlen naar de Verenigde Staten bracht. In 1933 bevonde hij als directeur van de architectuurafdeling van het MIT de eerste belangrijke bijdrage aan de doortraak van het Modernisme in de VS met de tentoonstelling The International Style. In de jaren veertig startte hij zijn loopbaan als architect en verleggenomdiger van het rationalisme. Het is in die periode dat hij zijn athenakende Glass House realiseerde, vaak beschouwd door Ludwig Mies van der Rohe. In de latere jaren bevondte hij zijn hoogtepunt in zijn frivoliteit en hang naar het spectaculaire en blijven de ontwerpen uit die periode samen van het postmodernisme. Ook deze stroming stigt hij weerom wanneer hij in 1988 de tentoonstelling Deconstructivist Architecture organiseert in het MOMA.

Diary of an eccentric architect (1996) is een documentaire waarin Philip Johnson ons meeneemt op het 40e verjaardagsfeest in New Canaan, Connecticut - zijn eigen 'laboratorium' - en de nodige geaute en humanistische context geeft. De camera gaat mee naar het bekende Glass House waarbij het landschap dienst doet als 'interior landscape' en naar het contrastrijke aanspreekende gasthuis waar iedereen licht binnendevandt. Ondanks het feit dat het geen samen leest. Ook komt zijn uitgebreide collectie eigentijdse kunst aan bod en worden verschillende ontwerp- en bouwfasen van het nieuwe hotelbureauontwerp gevolgd. Deze film toont de eccentric Johnson aan het werk en legt de nadruk op het belang van zijn architecturale achtergrond, de stedenbouwstructuur en hoe de gebouwen kunnen corresponderen met hun nabije omgeving, in dit geval met de herontwikkeling of renewe van New Canaan.

21/11
2007

13/12
2007

DE DOOD NABIJ...
WIM CUYVERS (B)

LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

Wim Cuyvers won begin dit jaar de Prijs van de Vlaamse Samenenschap voor Architectuur. Volgens de jury pul zijn architectuur kracht uit de manier waarop hij de stad Brugge tot een uitzonderlijk gestalte geeft aan het leven. Maar Cuyvers verdient ook erkenning voor de manier waarop hij zijn architecturale werk nauw verweeft met een even consequente theoretische reflectie. De dood in de stad integreren en deel laten uitmaken van het publieke leven door stoepten en pleinen te plaveien met grafmonumenten, is zijn manifest van de laatste jaren dat waarschijnlijk heel wat geïnteresseerden ertoe heeft aangezet zijn uitgave text en teet aan te schaffen. Niet zoals in het verhalendebundel, wil Archipel het architectuurpubliek laten genieten van Cuyvers' doorgaande literatuurkritiek, zich laten meeweren met zijn thematische sleeden en passen en zich laten verrassen door de autobiografische referenties, zonder te vervallen in een necrofiele trance. Zie ook www.archipelvzw.be

Te scharen onder de noemer 'jong Belgisch architectenbureau', positioneert het Brusselse RAUW zich grotendeels als een buitenbeentje. De projecten dekken een meer kostbare lading constructief - praktisch denken - eerder dan de nu zo veel voorkomende 'emo-architectuur'. De 2 RAUW-architecten, Arnaud Hendrickx en Thierry Berlemont, beiden afgestudeerd aan het Sint-Lucas Instituut te Brussel, proberen ruimtes te creëren die niet staan of vallen met details. Via de opvatting proces-product waarbij het niet om het plaatje gaat, maar om het verhaal van het proces naar het eindresultaat, beschouwen zij constructieve uitdagingen en materialen als middelen die door architecten worden aangewend om processen duidelijk te maken. RAUW gaat op zoek naar nieuwe of naar bestaande materialen die op een andere manier kunnen worden toegepast.

RAUW staat voor 'Realisatie van AlUw Wensen', een optimistische en bijna zeemzoete commerciële slogan die bewust wordt genuanceerd door de harde en ruwe klank van het letterwoord. Beide partners zijn er zich immers van bewust dat er steeds een spanningsveld bestaat tussen de ambitie om te voldoen aan de wensen van de opdrachtgever en de discussie die kan ontstaan als die ambitie resulteert in een project dat niet op de meest voor de hand liggende manier beantwoordt aan het verwachtingspatroon. Totnogtoe situeren hun realisaties zich vooral in Vlaanderen, waarvan de kaskrakers de CorTen-stalen Casa H in Grimbergen, de uitragende Designstudio Presspoint in Merelbeke, de spiralande woning PDG te Aalst en natuurlijk de uitbreiding van het Vlaams-Nederlandse cultuurhuis deBuren te Brussel (verwachte einddatum: 2009) zijn.

Voor Designstudio Presspoint in de Gentse randgemeente Merelbeke kreeg RAUW een bouwlocatie buiten de dorpskom als werkterrein, gelegen in het weidse Vlaamse akkerlandschap. Beperingen waren echter dat binnen deze 'bouwzone met landelijk karakter' aan de eisen van een hellend dak en van natuurlijke gevelmaterialen moest worden voldaan. Uit ervaring weten de meeste jonge architectuurbureaus ook dat het beleid vaak onder het mom van het 'landschappelijke karakter' een negatief oordeel veit over iets te opwindende architectuur. Een afkeuring van Rauws eerste bouwaanvraag was daar een rituele bevestiging van. Rauw heeft uit een reeks besprekingen met de bevoegde dienst in combinatie met de wens van de opdrachtgever om te investeren in een ruimtelijk scenario echter een rauw en louterend model afgeleid dat probleemloos de volgende keuring doorstond. De quasi volledig blinde, maar uiteindelijk erg krachtig vormgegeven en karaktervolle voor- en zijgevels doen onverwacht een sprankelende interieurarchitectuur ontkiemen.

Vanuit het hellende terrein is de spiraalvormige circulatie en gebouwworm ontstaan. Door de eigenzinnige spiraalvorm is meteen aan de randvoorwaarde van een hellend dak voldaan. De impliciet vereiste geslotenheid van de voorgevel in leisteen en zink - materialen met een natuurlijke uitstraling - is gecompenseerd door een opengewerkte tuingevel, maar bovenal door een radicale lichtstraat, of eerder licht'kloof', die tegelijk een visuele verbinding vormt tussen straat en tuin. Verhoudingen zijn scherp neergezet en allerlei vruchtbare combinaties zijn mogelijk.

Ook woning PDG in Aalst en deBuren zijn gekenmerkt door een spiralande opbouw. Sommigen noemen het laatste project zelfs (toch wel ten onrechte) een kopie van de Nederlandse Ambassade te Berlijn door OMA-AMO. De Vlaamse Open Oproep betrof alleen de nieuwbouw, maar het eindresultaat moet samen met het bestaande bouwvolume wel één geïntegreerd Vlaams-Nederlands huis vormen. Dit zal vooral in het interieur zichtbaar zijn door opnieuw een 'architecturale wandeling' uit te stippelen. Verder heeft RAUW de evidente verschillen tussen het wat massieve bestaande gebouw en het opengewerkte nieuwe gedeelte niet weggevlakt. Het ontwerp accentueert net de dualiteit die ook in het opzet en de naam van het Vlaams-Nederlands Huis deBuren vervat zit. Tegelijk fragiel en massief, met een eigen gezicht en toch in harmonie met het bestaande gebouw, zijn de kerngedachten waar de ontwerpers voor hebben gekozen. Ook voor dit project worden de constructieve grenzen afgetast. RAUW doet hiervoor beroep op de kennis van ingenieur Laurent Ney.

Dominique Pieters

Tempelhof 21 - 8000 Brugge

T: 050 322 420 - F: 050 322 421

info@archipelvzw.be - www.archipelvzw.be

secretariaat	maandag tot vrijdag van 13u00 tot 16u00.
voorzitter	Marc Felix
ondervoorzitter	Géry Vandenameele
zakelijk leider	Wim Supply
artistiek leider	Dominique Pieters
penningmeester	Ignace Berten
secretariaat	Martine Pollier
bestuursleden	Joost Declercq
	Andie Decock
	Anniee Demeulemeester
	Frederik Tomme
	Jan Vandewalle
	Joost Vanhove
	Michel Van Langenhove
vormgeving	Ronny Duquenne
verantw. uitgever	M. Felix, Koningstraat 43A, 8400 Oostende
afgifftekantoor	Afgifftekantoor Brugge 1 - 2de afdeling

Met steun van de Vlaamse overheid

11/10
2007

VLM - ZAAL

VELODROOMSTRAAT 26 - 8200 BRUGGE

Menselijke monolieten

RAUW LEZING DOOR ARNAUD HENDRICKX EN THIERRY BERLEMONT (B)

ARCHIPEL

ARCHIPEL VZW - TEMPELHOF 21 - 8000 BRUGGE

15/11
2007

EVOLUERENDE VORMEN

GREG LYNN (VS)

'HET PAND' - ONDERBEREKEN I - 9000 GENT - LOCATIE ONDER VOORBEHOUD

Het experiment in de architectuur staat bij Greg Lynn centraal. Deze Amerikaanse uitgespoch denkende architect laat voorafnog een veelheid met de computergeprogrammeerde vormen voortvloeien op basis van principes uit de moderne fysica, biologie en mathematica, waarvan het maar de vraag is of het ooit architectuur zal worden. Van een onbegrip getuigende mode die lukraak schema's en grafieken uit de moderne betawetenschappen in vorm omzet, is bij Lynn geen sprake. Hij doet gespecialiseerd onderzoek naar de toepassingen in de woningbouw van de mogelijkheden van computergestuurde flexibele fabricage technieken, zoals die in andere industrieën zijn ontwikkeld.

Zijn werk baseert zich op de mogelijkheid van de informatica om een vorm te laten evolueren, waarbij rekening wordt gehouden met geprogrammeerde parameters. In zijn geval gaat het om krachten die een basisvorm beïnvloeden of om krachten die een vorm creëren wanneer ze een evenwichtig punt bereiken. De bedoeling van Greg Lynn is in de eerste plaats om het architecturale ontwerp te laten ontglijten aan een benadering die op statische vormen is gebaseerd, dankzij een middel dat in staat is om de vormen te animeren.

Zie ook www.glfom.com

DONERDAG 22 | 29 of 23 | 30
VRIJDAG
OKTOBER
BUILDING
2007

reCYCLINGreCONFIGURINGreBUILDING
DAVID ADJAYE (UK) ONDER VOORBEHOUD

DE RIJLOKE CONCERTZAAL - J. KLUYSENSSTRAAT 2 - 9000 GENT

De architectuur van David Adjaye vermengt verbeelding met een vleugje postmodernistische architectuur. Het resultaat is pastiches en literatuur samengesmolten met de dominante sociale trend van vandaag: toegankelijkheid, democratie en burgerlijke kracht. De hervorming van Adjaye's bureau dateert pas van 2003, toch kan hij in deze korte tijdsspanne twee monografieën op zijn naam schrijven en projecten zoals het Nobel Peace Center in Oslo, het Bernie Grant Center in Tottenham, een prototype woning in Nanjing en talrijke projecten in Londen.

DAG VAN DE ARCHITECTUUR

FIETSTOCHT MET ARCHIPEL: BRUGGE, MODERN IN DE RAND

14/10
2007

VERTEKPLAATS: PAVILJOEN TOYO ITO, BURG, 8000 BRUGGE
START: 13U30 - DUUR: 3U
PRIJS PER PERSOON: 7 EURO - INSCHRIJVEN VERPLICHT VIA HET VAI

De fietstocht brengt je naar een aantal hedendaagse ingrepen aan of dichtbij de Brugse vesten en gaat daarna op zoek naar opmerkelijke gebouwen en woningen in Sint Andries en Sint Michiels met een hedendaagse en/of modernistische invalshoek.

Op de Brugse vestingen zien we o.a. het kanaalleidend van WEST 8, de Coupurebrug CONZETT, het gerechtsgebouw, een aantal sociale woningbouwprojecten en kleine verkavelingen in de binnenstad. 'Extra Muros' ontdekken we de omgeving Dampoort met de oude mouterij Huys (BUROI) en het Zuidervaartje (Govaert en Vanhoutte), dan naar het Stubbekwarter en de Kolenkaai met de Nieuwe Molens (Atelier 4), 44e FOS (Govaert en Vanhoutte), de Interbrugse Maatschappij Huisvesting (architect Vanlangenhove). In Sint Andries gaan we langs de gevangenis (Axel Gysaert), het gebouw van de Vlaamse gemeenschap (BUROI), de Magdalenaazaal (architect Decoster), het Bacob gebouw (Beel architecten), en eventueel langs een aantal interessante private woningen in de buurt. In Sint Michiels bezoeken we een appartementsgebouw (Govaert en Vanhoutte), een woning in de Rijselstraat (Gino Debruyne), een woning van Huib Hoste, en uiteindelijk het Station van Brugge. Het is een architecturaal-stedebouwkundige rondrit waarbij wij graag uitleg geven over wat er in Brugge gebeurt, de moeilijkheden die daarmee gepaard gaan en de eigenheid van Brugge in vergelijking met andere steden.

agenda

Voorlopig programma, onder voorbehoud

FILMAVOND VERTIGO MET EEN INTRODUCTIE DOOR STEVEN JACOBS
REÛNIE CALIFORNIA-ARCHITECTUURREIS APRIL 2007
VRIJDAG 5 OKTOBER 2007 OM 20U30 - STAF VERSLUYSCENTRUM, BREDENE

ARCHITECTUURLEZING RAUW (B) DOOR ARNAUD HENDRICKX EN THIERRY BERLEMONT
DONDERDAG 11 OKTOBER 2007 OM 20U30 VLM - ZAAL, BRUGGE

DAG VAN DE ARCHITECTUUR
FIETSTOCHT MET ARCHIPEL: BRUGGE MODERN IN DE RAND
ZONDAG 14 OKTOBER 2007

FILMPROJECTIE 'OCCUPATION DES SOLS' (MARIE-FRANÇOISE PLISSART, B)
BUDRAGE AAN DAG VAN DE ARCHITECTUUR
ZONDAG 14 OKTOBER 2007 DOORLOPEND OCULUS VAN HET CONCERTGEBOUW, BRUGGE

ARCHITECTUURLEZING FORM DOOR GREG LYNN (USA)
DONDERDAG 15 NOVEMBER 2007 OM 20U30 - HET PAND, GENT

ARCHITECTUURLEZING ADJAYE ASSOCIATES (UK) DOOR DAVID ADJAYE
DONDERDAG OF VRIJDAG 22/29 OF 23/30 NOVEMBER 2007 OM 20U30 BIJLOKE CONCERTZAAL, GENT

ARCHITECTUURLEZING WIM CUYVERS DOOR WIM CUYVERS
DONDERDAG 13 DECEMBER 2007 OM 20U30 - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

FILMAVOND DIARY OF AN ECCENTRIC ARCHITECT OVER HET LEVEN EN WERK VAN PHILIP JOHNSON
MET EEN INTRODUCTIE DOOR DIRK DE MEYER
VRIJDAG 21 DECEMBER 2007 OM 20U30 - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

ARCHITECTUURLEZING SERGISON BATES (UK) DOOR JONATHAN SERGISON EN STEPHEN BATES
DONDERDAG 17 JANUARI 2008 OM 20U30 LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

HISTORISCHE DUBBELLEZING OVER LUDWIG MIES VAN DER ROHE DOOR DIRK DE MEYER
VRIJDAGEN 15 EN 22 FEBRUARI 2008 OM 20U30 T'LEERHUYTS TE BRUGGE

LEZING SCHUITEN & PEETERS (B) - FILMAVOND LE DOSSIER B DOOR F. SCHUITEN EN B. PEETERS
VRIJDAG 14 MAART 2008 OM 20U30 - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN - AANGEVULD DOOR EEN TENTOONSTELLING VAN HUN WERK EN ALGEMENE WORKSHOPS OVER HET BEELDVERHAAL EN/IN ARCHITECTUUR

LEZING OVE ARUP (UK) DOOR CECIL BALMOND
VRIJDAG 18 APRIL 2008 OM 20U30 (DATUM ONDER VOORBEHOUD) - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

ARCHITECTUURREIS XXL-ML MET REISBEGELEIDERS WIM SUPPLY, GÉRY VANDENABEELE EN ARNOU FONCK
EIND APRIL -- BEGIN MEI 2008 NOORDWEST - SPANJE EN NOORD - PORTUGAL

ARCHITECTUURLEZING RAPP + RAPP (NL) DOOR CHRISTIAN RAPP
DONDERDAG 15 MEI 2008 OM 20U30 DORPSHUIS JONKERSHOVE TE HOUTHULST

ARCHITECTUURLEZING NOLLET + HUYGHE (B) DOOR TOMAS NOLLET EN HILDE HUYGHE
DONDERDAG 12 JUNI 2008 OM 20U30 - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN

FILMAVOND LAGOS INGESPROKEN DOOR O.A. REM KOOLHAAS
VRIJDAG 27 JUNI 2008 OM 20U30 - LOCATIE NOG NADER TE BEPALEN